

**HURRICANE ISIDORE:♦
WILL THE CLOUDS OF
GLORY PROTECT US?♦**

Rabbi Efrem Goldberg

Vayikra (ויקרא) (כג: ט)

וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת
תְּמָרִים וְעֵנַף עֵץ-עֵבֶת וְעַרְבֵי-נַחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה
אֶל־הֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים וַחֲגַתְּם אֹתוֹ חֵג לַיהוָה שִׁבְעַת
יָמִים בַּשָּׁנָה חֲקַת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי תִּחַגּוּ
אֹתוֹ בַּסֵּכֶת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל-הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל
וְשָׁבוּ בַּסֵּכֶת: לְמַעַן יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי בַּסֵּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי
אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאֵי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת-מִעַדֵי יְהוָה אֶל-בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל:

40 You shall take for yourselves on the first day the fruit of a citron tree, the branches of date palms, twigs of a plaited tree, and brook willows; and you shall rejoice before HASHEM, your God, for a seven-day period. 41 You shall celebrate it as a festival for HASHEM, a seven-day period in the year, an eternal decree for your generations; in the seventh month shall you celebrate it. 42 You shall dwell in booths for a seven-day period; every native in Israel shall dwell in booths. 43 So that your generations will know that I caused the Children of Israel to dwell in booths when I took them from the land of Egypt; I am HASHEM, your God.

בַּסֵּכֶת (א) תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים וְגו' לְמַעַן יֵדְעוּ
דֹרֹתֵיכֶם כִּי בַּסֵּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

בְּהוֹצִיאֵי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם ב]. תֵּלָה הַכְּתוּב
מִצּוֹת סוּכָה בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וְכֵן הִרְבֵּה מִצּוֹת לְפִי
שֶׁהוּא דָבָר שְׂרָאִינוּ בְּעֵינֵינוּ וּבְאִזְנוֹנוּ שִׁמְעָנוּ וְאִין
אָדָם יִכּוֹל לְהַכְחִישֵׁנוּ וְהוּא הַמּוֹרָה עַל אֲמִיתַת
מִצִּיאוֹת הַכּוֹרָא יִתְעַלֶּה שֶׁהוּא בְּרָא הַכֹּל לְרִצּוֹנוֹ
וְהוּא אֲשֶׁר לוֹ הַכַּח וְהַמְּשַׁלָּה וְהַיְכוּלַת בְּעֵלְיוֹנִים
וּבַתְּחַתּוֹנִים לַעֲשׂוֹת בְּהֵן כְּרִצּוֹנוֹ וְאִין מִי שִׁיאֲמַר
לוֹ מָה תַעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר עֲשֶׂה עִמָּנוּ בְּהוֹצִיאֵנוּ אוֹתָנוּ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים. וְהַסּוּכוֹת
שֶׁאוֹמֵר הַכְּתוּב שֶׁהוֹשִׁיבָנוּ בָהֶם הֵם עֲנֵנֵי כְבוֹדוֹ ג שֶׁהִקִּיפָנוּ בָהֶם לְבַל יִכָּה אוֹתָנוּ
שֶׁרָב וְשָׁמֶשׁ. וְדוֹגְמָא לֹזָה צוֹנוֹ לַעֲשׂוֹת סוּכּוֹת כְּדִי שְׁנוֹכּוֹר נַפְלְאוֹתָיו וְנוֹרְאוֹתָיו.

TUR (2) טו (א' ס' נכג)

BACH (3) ג' (pe)

תְּרִבְיָה אַ בַּסֵּכֶת תֵּשְׁבוּ וְגו'
תֵּלָה הַכְּתוּב וְכו'.
אִיכָּא לְמִידָק דְּדַנְרֵי רַבִּינוּ שְׁאִין זֶה
מִדְּרַכּוֹ נַחֲסִיבּוֹרָה זֶה לְנַחֵר הַכּוֹנֵה לְשׁוֹם
מִקְרָא שְׁנַתּוֹרָה כִּי לֹא נָא רַק לְפִסּוֹק
הוֹרָאָה אִוּ לְהוֹרֹת מִנְהַג וְפִה הַאֲרִיךְ
לְנַחֵר וּלְדְרוֹשׁ הַמִּקְרָא דְּבַסֵּכֶת תֵּשְׁבוּ
וְיִרְאֶה לִי לֹמַר כִּזֶּה שְׁסוּבֵי דְכִיּוֹן
דְּכַתִּיב לְמַעַן יֵדְעוּ וְגו' לֹא קִיִּים

הַמְצוּה כְּחִיקוּנָה אִם לֹא יֵדַע כּוֹנֵת מִצּוֹת הַסּוּכָה כְּפִי פִשְׁטָה וְלִכְּן
נִחַר לְפִי הַפִּשְׁט דְּעִיקַר הַכּוֹנֵה בִּישִׁבַת הַסּוּכָה שִׁזְכוּר יִצִּיאַת מִצְרַיִם
זֶה הַטַּעַם נַעֲלָמוּ לְרַבִּינוּ ז"ל בְּמָה שְׁכַחַתְּנוּ הַלְלוֹת יִצִּיאַת בְּסִימָן ח' (ט):

MISHNA BERURA (7) מ/שן קמורה (תרכה:א')

... וכתבו האחרונים, שכן בשיפטה שצננו הקדוש-
ברוך הוא לישב בסכה זכר ליציאת מצרים, וגם זכר לעניי כבוד
שהקיפו אז עלינו להגן עלינו מן השרב והשמש. וכל זה לצאת ידי
הסענה הקדושה, הא דיעבר יוצא כל שכן לצאת לקד (פמ"ג):

SUKKA (5) סוכה (א:)

כי בסכות הושבתי - For it was taught in a Baraisa: - דתניא
Scripture states: ... THAT I CAUSED THE CHILDREN OF ISRAEL TO DWELL IN SUCCOS.^[27] - The
"succahs" WERE THE CLOUDS OF GLORY that surrounded the
Jews - דברי רבי אליעזר - these are THE WORDS OF R' ELIEZER.
R' AKIVA SAYS: - סוכות מוש עשו להם - [THE
JEWS] MADE FOR THEMSELVES ACTUAL BOOTHS.^[28]

RASHI (6) קל' (תרכה ב)

עניי כבוד³ - THAT I CAUSED (THE CHILDREN OF ISRAEL) TO DWELL IN BOOTHS, i.e.,
- the Clouds of Glory.³

PISKEI TESHUVOS (7) ססקי גליון א

1. לבוש סי' זה, ועיין בברכ"י בשם תורת כהנים שהגירסא ההפך ר"א סוכות ממש ור"ע
עניי כבוד. 2. פמ"ג שם, ועיי"ש שמביא פלוגתת הבי"ח והט"ז בהסבר מחלוקתם של ר"א ור"ע. (3) ואפ"ל,
דהנה מפורש בתורה שהיה עניי כבוד, אלא התרכו לסוכות ממש לאלו שהענין פולטם וכזבים ומצורעים
וטמאים לנפש אדם וכו' שהיו חוץ למחנה (עיין דרשות חת"ס דרשה נ"ג), וכמו"כ בכל הדורות יש ב'
דרגות במצוות סוכה יש אשר זיכו לבבם וטהרו גופם ורעיונם בימי הרחמים והרצון שקודם לחג הסוכות
ואצלם סוכה הוא בחינת עניי כבוד, בצל השכינה הק', וכלשון הזוה"ק צילא דמהימנותא, ויש אשר לא
רחצו והסירו רוע מעלליהם ולא זיכו נפשם בימי הרחמים, ואצלם בחינת סוכות ממש להצילם מזרם
וממטר ושרב, בחינת הליכה לגלות חוץ למחנה, וכלשון היה"ר בכניסה לסוכה יכצאתי מביתי חוצה יחשב
כאילו הרחקתי נדודי שעיז מתכפר עונותם וניצלים מגזירה רעה ר"ל, ולכן נקרא סוכות בלשון רבים כי
נכלל בו ב' הבחינות הנ"ל, וזוה אפשר גם לפרש פלוגתת הגמ' (סוכה כ"ח ע"ב) אי סוכה דירת קבע
(בחינת עניי כבוד) בעינן או דירת ארעי (בחינת גלות), ולהלכה נקטינן (בסי' תרל"ט) שיעשה אדם סוכתו
קבע וביתו ארעי בו ימי סוכות, כי בטוחים אנו שיצא לאור משפטינו בחסד ורחמים וראויים אנו לישב
בסוכה בחינת עניי כבוד, צילא דמהימנותא, המרמו על דירת קבע.

לְכֹן אָמַר לְבָנָי
יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָה וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלוֹת מִצְרַיִם
וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵעֲבֹדֹתָם וְגֵאלְתִּי אֶתְכֶם בְּזְרוּעַ נְטוּיָה
וּבְשִׁפְטִים גְּדֹלִים: וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהֵייתִי לְכֶם
לְאֱלֹהִים וַיִּדְעֹתֶם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמוֹצִיא אֶתְכֶם
מִתַּחַת סִבְלוֹת מִצְרַיִם (וְהִבֵּאתִי) אֶתְכֶם אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר
נְשָׂאתִי אֶת-יָדִי לָתֵת אֹתָהּ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב

SHMOS (8) מו"ש (א')

Therefore, say
to the Children of Israel: 'I am HASHEM, and I shall take you out from under the burdens of Egypt;
I shall rescue you from their service; I shall redeem you with an outstretched arm and with great
judgments. 7 I shall take you to Me for a people and I shall be a God to you; and you shall know
that I am HASHEM your God, Who takes you out from under the burdens of Egypt. 8 I shall bring
you to the land about which I raised My hand to give it to Abraham, Isaac, and Jacob;

TEHILLIM 9 אהיה פ (2:18)

3 Then His Tabernacle was in Jerusalem, * and His Dwelling in Zion. : ויהי בשלם סבו ומעונתו בציון:

SHMOS 10 אור (2:18)

ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה: לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם:

21 HASHEM went before them by day in a pillar of cloud to lead them on the way, and by night in a pillar of fire to give them light, so that they could travel day and night. 22 He did not remove the pillar of cloud by day and the pillar of fire by night from before the people.

TUR 11 טור

ואף על פי שהוציאנו ממצרים בחדש ניסן לא צונו לעשות סוכה באותו הזמן לפי שהוא ימות הקיץ ודרך כל אדם לעשות סוכה לצל ולא היתה ניכרת עשייתנו בהם שהם במצות הבורא יתברך ולכן צוה אותנו שנעשה סוכות בחדש השביעי שהוא זמן הגשמים ודרך כל אדם לצאת מסוכתו ולישב בביתו ואנחנו יוצאים מן הבית לישב בסוכה בזה יראה לכל שמצות המלך היא עלינו לעשותה.

SHMOS 12 אור (2:18)

ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם ואעשה אותך לגוי גדול: ויחל משה את פני יהוה אלהיו ויאמר למה יהוה יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים בכח גדול וכבר חזקה למה לאמרו מצרים לאמר ברעה הוציאם להרג אתם בהרים ולכלתם מעל פני האדמה שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך: 10 And

now, desist from Me. Let My anger flare up against them and I shall annihilate them; and I shall make you a great nation."

11 Moses pleaded before HASHEM, his God, and said, "Why, HASHEM, should Your anger flare up against Your people, whom You have taken out of the land of Egypt, with great power and a strong hand? 12 Why should Egypt say the following: 'With evil intent did He take them out, to kill them in the mountains and to annihilate them from the face of the earth? Relent from Your flaring anger and reconsider regarding the evil against Your people.

TARGUM 13 אור הללים (2:18)

והוצאת בני ישראל את עגלאת דהבא ואסתלקו ענני יקרא די מטללין עלויהון ואשתארו מפרסמן ואתרוקנו ית תקון וניהון דחקיק ביה שמה רבא מפרש בשבעין שמחן ובעא יי להובדא יתהון מן עלמא אלולי דאדבר קדמוי קים דקים במימריה לאברהם ליצחק וליעקב דהוו קלילין בגלותיה כטביא וכאורזילא דאילא ותקרובתא די קרב אברהם ית יצחק בריה בטור מוריה ומן קדמת דנא קרב תמן ית קרבניה ופליג יתהון בשות:

(37) SHAMOS (14)

ל: וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן
וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה: וַיַּעֲבֹר יְהוָה |
עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ
אַפַּיִם וְרַב־חַסֵּד וְאֱמֶת: 7

⁵ HASHEM descended in a cloud and stood with him there. and He called out with the Name HASHEM. ⁶ HASHEM passed before him and proclaimed: HASHEM, HASHEM, God, Compassionate and Gracious, Slow to Anger, and Abundant in Kindness and Truth; ⁷ 7

"וַיַּעֲבֹר ה' עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא"
states:⁹¹ *And Hashem passed before him (Moses) and proclaimed.* אָמַר ר' יוֹחָנָן – R' Yochanan said: אֲלֵמָּלָא מְקָרָא – Were a verse not written, it would be impossible to say it. מְלַמֵּד שְׁנֵתֵעֵשֶׂת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֵׁלִיחַ – This teaches that the Holy One, Blessed is He, wrapped Himself in a tallis like a prayer leader לֹו – and demonstrated to Moses the order of prayer.¹⁰¹ אָמַר לוֹ – He said to him: "Any time that Israel sins וְאֵינִי מוֹחֵל – let them perform before Me this procedure and I shall forgive them."¹¹¹

(5:) כ"ה (15) Rosh Hashana

(8:) TA'AM (16)

בשלמא יום הכפורים – Now, it is understandable that Yom Kippur is considered an especially festive day, משום דאית ביה יום – since it is a day of forgiveness and pardon, קליחה ומחילה יום – and also because it was the day on which the Second Tablets of the Ten Commandments were given.¹¹¹ אֲלֵא ט"ו בָּאָב מָאִי הוּא – However, what is the significance of the fifteenth of Av, that it should be observed as a festive day?

(6) RASHI (17)

וַיֵּצְאוּ וַיְבָרְכוּ אֶת הָעָם □ AND THEY WENT OUT AND THEY BLESSED THE PEOPLE. אָמְרוּ – They said, וַיְהִי רִצּוֹן שֶׁתִּשְׂרָה – "May the pleasantness of my Lord, our God, be upon us."⁴ נַעֲם אֲרָנִי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ לְפָנֶיךָ שְׂכַל שְׂבַעַת יָמֵינוּ – May the Shechinah rest in the work of your hands."⁵ שְׂכִינָה בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ □ Because for all the seven days of the inauguration, שְׂהָעֵמִידוּ מִשָּׁה לְמִשְׁכַּן – during which Moses put up the Mishkan וְשָׁמַשׁ בּוֹ – and officiated in it וַיִּפְרְקוּ – and dismantled it בְּכָל יוֹם – each day, וְהָיָה וְיִשְׂרָאֵל נִבְלָמִים – the Shechinah did not rest in it, – and Israel was ashamed. – "Moses, our master! – מֹשֶׁה רַבֵּנוּ – And they said to Moses, וְאָמְרוּ לְמֹשֶׁה – that the Shechinah should rest among us, – שֶׁתִּשְׂרָה שְׂכִינָה בְּיַמֵּינוּ – All the trouble we went to וַיִּגְדַע שְׂנֵת־כֹּפֶר לָנוּ עוֹן הָעֵגֶל – and that thus we should know that the sin of the Golden Calf was atoned for on our behalf! Now we see that it was all for nothing." Therefore, he said to them, לְכֶרְךָ אָמַר לָהֶם – "This is the thing that HASHEM has commanded you to do; אַהֲרֹן אָחִי קְדָאִי וְחָשׁוּב מִמֶּנִּי – then the glory of HASHEM will appear to you."⁶ וַיִּרְא אֱלֹהִים כְּבוֹד ה' – Aaron, my brother, is worthier and more important than I, – שְׂעַל יְדֵי קְרִבּוּתִי – for through his offerings וְעִבּוּדוֹ – the Shechinah will rest among you, – וְתִדְעוּ שֶׁהַמְּקוּם בְּחָר בּוֹ – and you will know that the Omnipresent has chosen him."⁷

SHMOS (18) אַחַד (מ: 78)

וַיִּבֶס הָעָנָן אֶת-אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּכְבֹּד יְהוָה מְלֵא מְלֵא אֶת-
הַמִּשְׁכָּן: וְלֹא-יָכֹל מֹשֶׁה לָּבוֹא אֶל-אֹהֶל מוֹעֵד כִּי-
שָׁבַן עָלָיו הָעָנָן וַיִּכְבֹּד יְהוָה מְלֵא מְלֵא אֶת-הַמִּשְׁכָּן:
וּבַהֲעֵלוֹת הָעָנָן מֵעַל הַמִּשְׁכָּן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל-
מִסְעֵיהֶם: וְאִם-לֹא יַעֲלֶה הָעָנָן וְלֹא יִסְעוּ עַד-יוֹם
הָעֹלֶתוֹ: כִּי עָנָן יְהוָה עַל-הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם וְלַיְלָל תִּהְיֶה
לְיֵלֶה בּוֹ לְעֵינֵי כָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל-מִסְעֵיהֶם:

³⁴ The cloud covered the Tent of Meeting, and the glory of HASHEM filled the Tabernacle.
³⁵ Moses could not enter the Tent of Meeting, for the cloud rested upon it, and the glory of
HASHEM filled the Tabernacle. ³⁶ When the cloud was raised up from upon the Tabernacle, the
Children of Israel would embark on all their journeys. ³⁷ If the cloud did not rise up, they would
not embark, until the day it rose up. ³⁸ For the cloud of HASHEM would be on the Tabernacle by
day, and fire would be on it at night, before the eyes of all of the House of Israel throughout
their journeys.

HUTNER R (19) אַחַד (מ: 78) אַחַד (מ: 78)

וּבַהֲעֵמַקֵּת הָעָנָן מְצִינֵנו כִּי חָס חָס הַדְּבָרִים וְהוּא הַדִּין
בְּעִבּוּדֵת יִצִּירְתָּהּ שֶׁל כְּנַסֵּת יִשְׂרָאֵל. כִּי הֲלֹא לְאַחֵר הַטָּא שֶׁל מַעֲשֵׂה
הָעֵגֶל נֶאֱמַר לוֹ לְמֹשֶׁה הַנִּיחָה לִּי וַיַּחַר אַפִּי בָהֶם וְאֶכְלֶם, וְנִמְצָא דַלְפֵי
הַמִּצְבֵּי שֶׁל הַדְּבָר הַזֶּה הָיָה כְּאִן בְּלִיזְנָה שֶׁל כְּנַסֵּת יִשְׂרָאֵל, וְרַק
עַל יְדֵי פְלִיחַת הַטָּא מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל נִתְּחַדֵּשׁ קִיּוּמָהּ וְנִצְחִיּוּתָהּ שֶׁל
כְּנַסֵּת יִשְׂרָאֵל. וְהָרִי הוּא לְפָנֵינוּ כִּי פְלִיחַת מַעֲשֵׂה עֵגֶל הָיָה הָיָה
הַיִּצִּירָה הַחֲדָשָׁה שֶׁל כְּנַסֵּת יִשְׂרָאֵל עַל דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה, בְּהַתְּאֵם לְהוֹקִי
הַהוּיָה הַמִּוֹחָדִים לְעוֹלָם הַתְּשׁוּבָה, דְּהוּיָנו עַל יְדֵי גִלּוּיִים שֶׁל י"ג
מִדּוֹת הַרְחִמִים, וְהַחֲוֹרָאָה הַמִּוֹחָדֵת שֶׁנִּתְּעַמֵּף הַקִּבְ"ה כַּש"ץ וְהַרְאָה
לוֹ לְמֹשֶׁה סֹדֵר תְּפִלָּה הַמִּוֹחָד לְבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁנִּתְּבָאֵר לְעֵיל.
וְחָנָה בְּחַג הַסּוּכּוֹת מְקִיפִים אוֹתָנוּ עֲנֵנֵי הַכְּבוֹד שׁוֹכְתָה לָהּ כְּנַסֵּת
יִשְׂרָאֵל בְּצִאתָהּ מִמִּצְרַיִם. וְאַף עַל פִּי כֵן עֲנֵנֵי הַכְּבוֹד שֶׁלָּנוּ כְּיוֹם
בָּאִים הֵם דּוֹקָא בְּחֲדָשׁ תְּשׁוּבָה וְלֹא תִיכֵף בְּשַׁעַת הַיִּצִּיאָה. וְנִתְּבָאֵרוּ
הַדְּבָרִים בְּבִיאֹר הַגֵּר"א לְשִׁיר הַשִּׁירִים פֶּרֶק א' פְּסוּק ד' דְּהוּיָנו
לְפִי שֶׁכִּשְׁעֵשׂוּ אֶת הָעֵגֶל נִסְתַּלְקוּ הָעֲנָנִים וְאִם לֹא חֲזָרוּ עַד שֶׁהִתְחִילוּ
לְעֲשׂוֹת אֶת הַמִּשְׁכָּן. וְמֹשֶׁה יָרַד כְּיוֹם הַכְּפֹרִים, וּבְמַחֲרַת יוֹם הַכְּפֹרִים
וַיִּקְחֵל מֹשֶׁה, וְזֶה הָיָה בִּי"א תְּשׁוּבָה וְכִתִּיב עוֹד וְהָעֵם הִכִּיאוּ עוֹד
בְּבִקֵּר בְּבִקֵּר שְׁנֵי יָמִים הָרִי י"ג תְּשׁוּבָה, וְכִי"ד תְּשׁוּבָה נִמְלָו כֹּל
חֲכָם לֵב מַמְשֵׁה אֶת הַזֶּהֱבִי בְּמִנִּין וּבְמִשְׁקָל, וּבְמִ"ו הִתְחִילוּ לְעֲשׂוֹת,
וְאִם חֲזָרוּ עֲנֵנֵי כְּבוֹד וְלִכְךָ אֲנִי עוֹשִׂים סוּכּוֹת בְּמִ"ו תְּשׁוּבָה. עַד כֹּאן
דְּבָרָיו.